

SUOMALAISTEN TIETOISUUS SYÖVÄN RISKITEKIJÖISTÄ JA EHKÄISYSTÄ

Syöpäjärjestöjen kysely 2024

Julkaistu 2025

Syöpäjärjestöt

Sisällys

Johdanto	3
Eurooppalainen syöväntorjuntaohjeisto	4
Kyselyn tausta ja toteutus	5
Vastaajajoukko	6
Käsityksiä syövän riskitekijöistä ja ehkäisystä	7
Tupakka- ja nikotiinituotteet, alkoholi, ravitsemus	8
Muut elintavat, ympäristön altisteet ja yksilölliset tekijät	9
Vastausten tarkastelu taustamuuttujittain	10
Tupakka- ja nikotiinituotteet : vastaukset taustamuuttujittain	10
Alkoholi, ravitsemus: vastaukset taustamuuttujittain	11
Ylipaino ja lihavuus, vähäinen fyysinen aktiivisuus: vastaukset taustamuuttujittain	11
Arvio elintapojen merkityksestä itselle syövän ehkäisyssä	12
Huomion kiinnittäminen elintapoihin	13
Huomion kiinnittäminen elintapoihin syöpäriskin vähentämiseksi	14
Terveystarkastukseen hakeutuminen mahdollisten syöpäoireiden vuoksi	15
Kokemus lääkärin vastaanotolle pääsystä	16
Syitä viivyttelelle tutkimukseen hakeutumisessa	17
Tutkimukseen hakeutumista välttäneiden syitä viivyttelelle	18
Lähteet	19

Johdanto

Syöpätilanne: EU ja muut maat

- Syöpä on yksi merkittävimmistä kansanterveyshaasteista. Syövän esiintyvyyden aiheuttaman taakan odotetaan kasvavan useimmissa maissa tulevina vuosikymmeninä; uusien syöpätapausten määrän ennustetaan kasvavan 18 prosenttia ja kuolemien 26 prosenttia vuoteen 2040 mennessä (Ferlaury et al. 2024).
- Viimeaikaiset kansainväliset tutkimukset ovat osoittaneet, että noin 40 prosenttia syöpätapauksista voidaan liittää muutamiin keskeisiin riskitekijöihin, joita ovat tupakointi, alkoholi ja ylipaino (Tran et al. 2022).

Syöpätilanne: Suomi

- Vuonna 2023 todettiin noin 39 000 uutta syöpää ja noin 13 600 syöpäkuolemaa. Noin 330 000 sairastunutta oli elossa.
- Ennusteen mukaan vuotuisen tapausmäärän arvioidaan kasvavan 25 prosenttia pääosin ikääntymisen seurauksena, ja vuonna 2040 todetaan uusia syöpätapauksia noin 48 800. Tuolloin arviolta 460 000 sairastunutta on elossa. Vuonna 2040 syöpään kuolee 15 800 ihmistä. Ikävakioitu kuolleisuus kuitenkin pienenee keskimäärin 12 prosenttia vuodesta 2023. (Seppä et al. 2025)

Elintapojen osuus syöpien esiintymisessä Suomessa

- Kahdeksan eri tutkimuksen 250 000 suomalaisen terveystietoja hyödyntävästä aineistosta selvitettiin, kuinka suuri osa syövistä Suomessa liittyy muokattavissa oleviin elintapoihin, kuten tupakointiin, ylipainoon ja alkoholin käyttöön.
- Tutkittuihin riskitekijöihin liittyi miehillä 34 prosenttia ja naisilla 24 prosenttia syövistä.
- Tupakointi aiheutti 23 prosenttia miesten ja 8 prosenttia naisten syövistä. Alkoholi aiheutti 7 prosenttia miesten ja 4 prosenttia naisten syövistä. Ylipaino puolestaan aiheutti 4 prosenttia miesten ja 5 prosenttia naisten syövistä. Kun ylipaino ja alkoholi huomioitiin yhdessä, ne aiheuttivat 10 prosenttia miesten ja 9 prosenttia naisten syövistä.
- Tupakointi oli suurin yksittäinen riskitekijä miehillä, mutta naisilla ylipainon ja alkoholin yhteisvaikutus oli merkittävämpi. (Seppä et al. 2024)

Eurooppalainen syöväntorjuntaohjeisto

Eurooppalainen syöväntorjuntaohjeisto (European Code Against Cancer, ECAC) on Euroopan komission pitkäaikainen aloite, joka tarjoaa kansalaisille tutkimusnäyttöön perustuvia suosituksia syöpäriskin pienentämiseksi. Suositusten tavoitteena on pienentää syöpäriskiä, torjua väärinkäsityksiä ja edistää kokonaisvaltaista terveyttä. Uusin painos on julkaistu lokakuussa 2025, ja se sisältää myös ensimmäisen kerran laajemmin politiikkasuositukset yksilösuositusten ohella. Suositusten viralliset käännökset eri kielillä julkaistaan vuonna 2026.

14 suositusta väestölle (yksilösuositukset) [European Code Against Cancer | 14 ways to prevent cancer](#) (WHO, IARC 2025)

- 1. Tupakointi:** Älä tupakoi. Älä käytä mitään tupakka- tai sähkösavuketuotteita. Jos tupakoit, sinun tulisi lopettaa.
- 2. Altistuminen muiden henkilöiden tupakansavulle (passiivinen tupakointi):** Pidä kotisi ja autosi savuttomina.
- 3. Ylipaino ja lihavuus:** Pidä painosi kurissa. Vältä runsaasti energiaa ja kovaa rasvaa, suolaa sekä sokeria sisältäviä ruokia, sokerisia juomia sekä ultraprocessoitujen elintarvikkeiden käyttöä. Juo pääasiassa vettä ja makeuttamattomia juomia.

- 4. Fyysinen aktiivisuus:** Ole fyysisesti aktiivinen arjessa ja rajoita istumiseen käytettävää aikaa.
- 5. Ravitsemus:** Suosi täysjyvätuotteita, vihanneksia, palkokasveja ja hedelmiä päivittäisessä ruokavaliossasi. Rajoita punaisen lihan käyttöä ja vältä prosessoitua lihaa.
- 6. Alkoholi:** Vältä alkoholijuomia.
- 7. Imetys:** Rintaruokinta vähentää äidin syöpäriskiä. Imetä lasta mahdollisimman pitkään.
- 8. Auringolle altistuminen:** Vältä liiallista auringossa oleskelua, ja suojaa erityisesti lapset. Käytä aurinkosuojaa. Älä käy solariumissa.
- 9. Syöpää aiheuttavat tekijät työpaikalla:** Hanki tietoa työpaikalla esiintyvistä syöpää aiheuttavista tekijöistä ja vaadi työnantajaltasi suojaa niitä vastaan. Noudata työturvallisuusohjeita.
- 10. Sisäilman radon:** Selvitä alueesi radonpitoisuudet tarkistamalla paikallinen radonkartta. Pyydä ammattilaiselta apua kotisi radonpitoisuuden mittaamiseen ja tarvittaessa sen vähentämiseen.
- 11. Ilmansaasteet:** Toimenpiteet vähentääksesi altistumista ilman epäpuhtauksille:
 - Käytä julkista liikennettä sekä kävele tai pyöräile auton käytön sijaan.
 - Valitse vähäliikenteisiä reittejä kävellessä, pyöräillessä tai liikuntaa harrastaessa.

- Pidä kotisi savuttomana välttämällä materiaalien, kuten kivihiilen tai puun, polttamista.
- Tue ilmanlaadun parantamiseen tähtääviä toimia

- 12. Syöpää aiheuttavat infektiot:** Rokotuta työt ja pojat HPV:ta (ihmisen papilloomavirus) ja hepatiitti B-virusta vastaan kansallisten suositusten mukaisessa iässä. Osallistu hepatiitti B- ja C-virusten, HI-viruksen (HIV) ja helikobakteerin rokotukseen, testaamiseen ja hoitoon kansallisten suositusten mukaisesti.
- 13. Hormonikorvaushoito:** Hormonikorvaushoito lisää tiettyjen syöpien riskiä. Jos päädyt käyttämään hormonikorvaushoitoa vaihdevuosisoireiden hoitoon keskusteltuaasi terveydenhuollon ammattilaisen kanssa, rajoita sen käyttö mahdollisimman lyhyeksi ajaksi.
- 14. Valtakunnalliset syöpäseulontaohjelmat:** Osallistu kansallisten suositusten mukaisesti suolistosyövän, rintasyövän, kohdunkaulansyövän ja keuhkosyövän valtakunnallisiin syöpäseulontoihin.

Kyselyn tausta ja toteutus

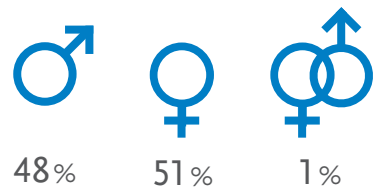
Kyselyn tavoitteena oli selvittää, kuinka hyvin suomalaiset tunnistavat erilaisiin elintapoihin ja muihin tekijöihin liittyvät syövän riskitekijät. Taustalla on tarve ymmärtää kansalaisten tietotasoa ja sen merkitystä terveyden edistämisessä sekä ennaltaehkäisevässä toiminnassa. **Kyselyyn valittiin erityisesti niitä tekijöitä, joihin liittyen on kerätty tutkimusnäyttöä ja/tai käyty julkista keskustelua.**

Aineiston keruu toteutettiin paneelikyselynä marras–joulukuussa 2024 (Innolink). Kohderyhmänä olivat 18–70-vuotiaat suomalaiset, ja vastaajajoukko muodostettiin edustavasti sukupuolen, ikäryhmien, koulutustason, työmarkkina-aseman ja alueellisen jakauman mukaan. Tutkimukseen osallistui yhteensä 1 000 henkilöä.

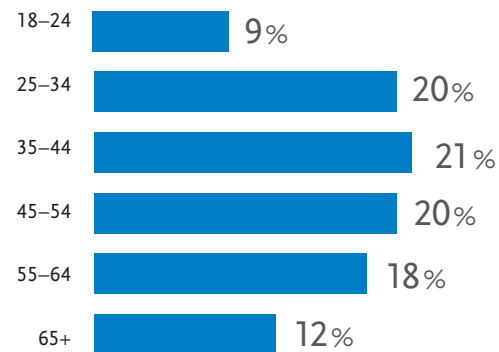
Näitä tuloksia voidaan hyödyntää esimerkiksi terveysviestinnän kehittämisessä, kohdennettujen kampanjoiden suunnittelussa sekä päätöksenteossa, joka tähtää terveellisten elintapojen edistämiseen ja syövän ennaltaehkäisyyn.

Vastaajajoukko (1000 vastaajaa)

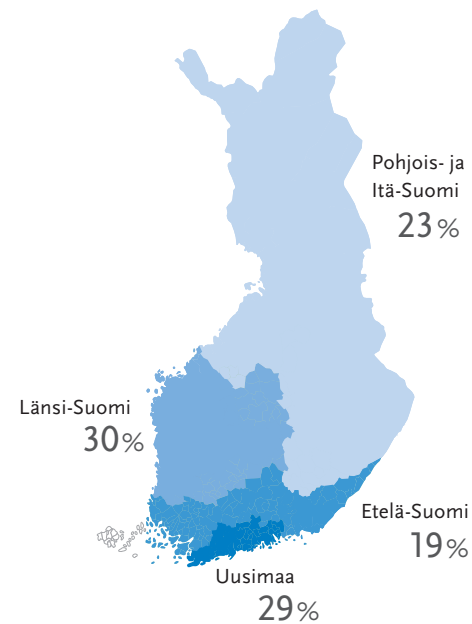
Sukupuoli

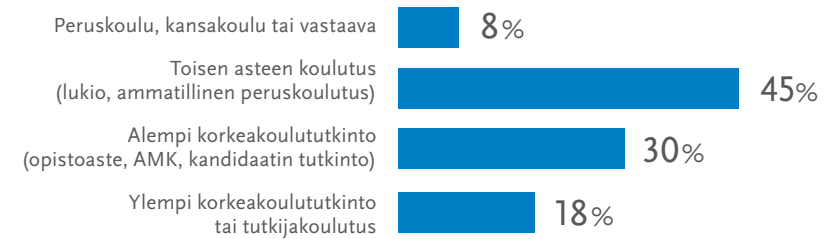
Ikä

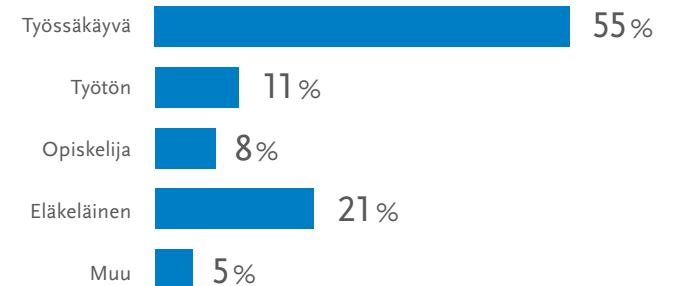
Alue

Koulutus

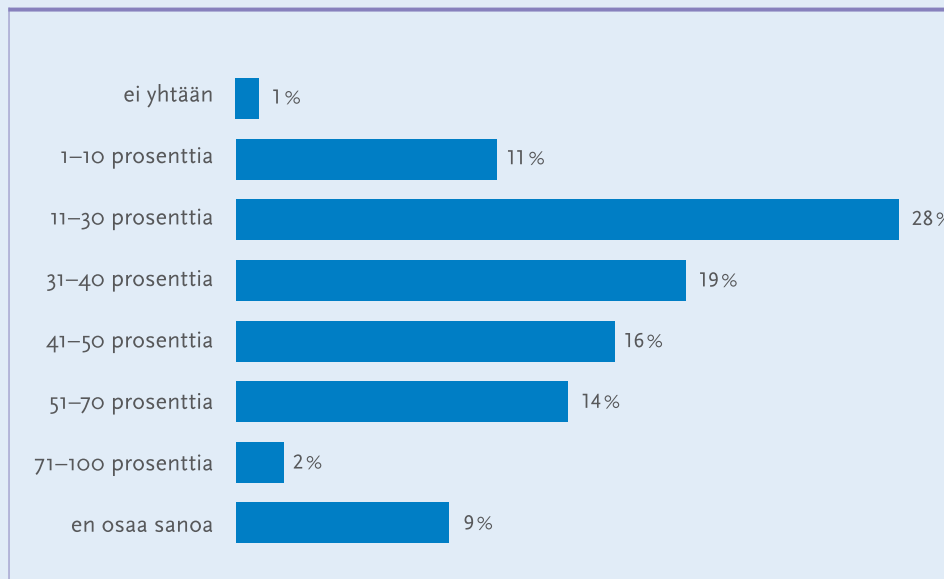
Työmarkkina-asema

Käsityksiä syövän riskitekijöistä ja ehkäisystä

- Suurin osa vastaajista (95 %) uskoo, että elintavoilla on merkittävä vaikutus syöpäriskiin. Kysyttäessä avoimesti mainittiin usein yleisimmin tupakointi, alkoholi, ruokavalio ja ylipaino asioina, jotka kasvattavat riskiä sairastua syöpään. Liikunta, terveellinen ruokavalio ja terveelliset elämäntavat nimettiin useimmin taas syöpään sairastumisen riskiä vähentävinä tekijöinä.
- Vastaajat arvioivat useimmin (28 %) että 11–30 prosenttia syöpätapauksista voitaisiin ehkäistä elämäntavoilla.
- 19 prosenttia arvioi, että syöpätapauksista voitaisiin ehkäistä 31–40 prosenttia.
- Prosenttiarvio kuitenkin vaihtelee merkittävästi vastaajien joukossa. 30 prosenttia arvioi ehkäisemisen todennäköisyyden olevan yli 40 prosenttia. 11 prosenttia pitää vaikutusmahdollisuuksia vähäisinä eli arvioi niiden olevan 0–10 prosenttia.

Kuinka suuri osa kaikista syöpätapauksista voitaisiin arviosi mukaan ehkäistä terveellisillä elintavoilla?

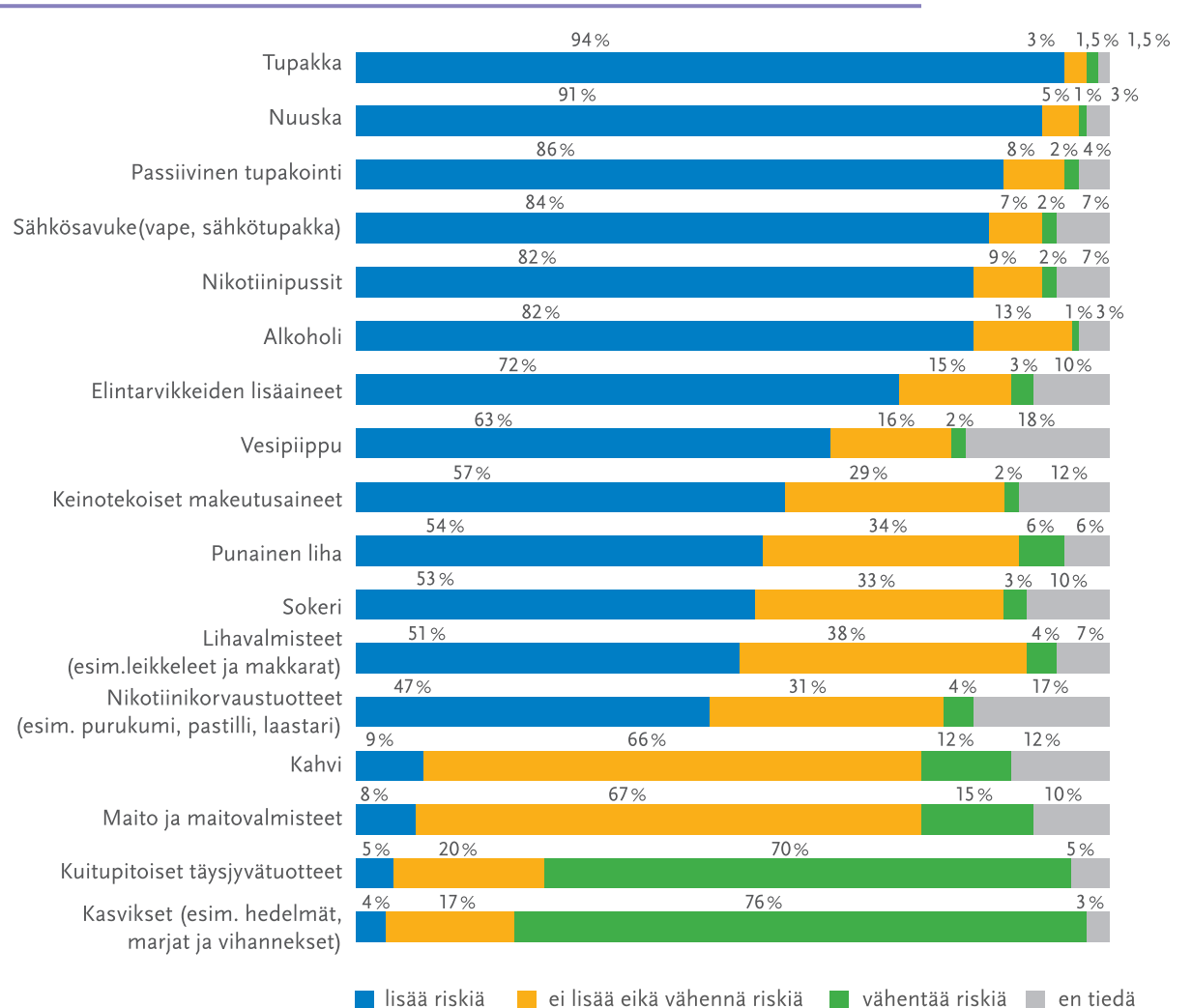

Tupakka- ja nikotiinituotteet, alkoholi, ravitseminen

Seuraavassa vastaajia pyydettiin arvioimaan annetuista tekijöistä, miten ne heidän mielestään vaikuttavat yksilön riskiin sairastua syöpään. Vastausvaihtoehdot olivat lisää riskiä, ei lisää eikä vähennä riskiä ja en tiedä.

- Annettuja tekijöitä arvioitaessa koettiin eniten syöpäriskiä lisääväksi tupakka (94 %), nuuska (91 %), passiivinen tupakointi (86 %), sähkösavuke (84 %), nikotiinipussit ja alkoholi (82 %). Syöpäriskiä vähentäväksi tekijöiksi koettiin hedelmät, marjat ja vihannekset (76 %) ja kuitupitoiset täysjyvätuotteet (70 %).
- Tupakkatuotteet (tupakka, nuuska) arvioitiin selvästi syövän riskitekijöiksi, ja myös uusien nikotiinituotteiden (sähkösavuke, nikotiinipussit) käytön arvioitiin vaikuttavan riskiin sairastua syöpään.
- Alkoholi on myös syöpäriskin kannalta keskeiseksi arvoitu tekijä. Punaisen lihan ja lihavalmisteiden tunnettuus syövän riskitekijänä ei ollut yhtä hyvää; puolet arvioi lisäävän riskiä mutta yli kolmasosa myös arvioi, ettei näillä ole mitään vaikutusta syöpäriskiin. Elintarvikkeiden lisäaineet ja keinotekoiset makeutusaineet arvioitiin näitä useammin tekijöinä, joilla arvioidaan olevan vaikutusta riskiin sairastua syöpään.
- Käsitys hedelmien, marjojen ja kasvien ja täysjyvätuotteiden syövältä suojaavasta vaikutuksesta on korkealla tasolla. Noin viidesosa mielestä kasvien, hedelmien ja marjojen käyttö ei kuitenkaan lisää eikä vähennä riskiä sairastua syöpään.

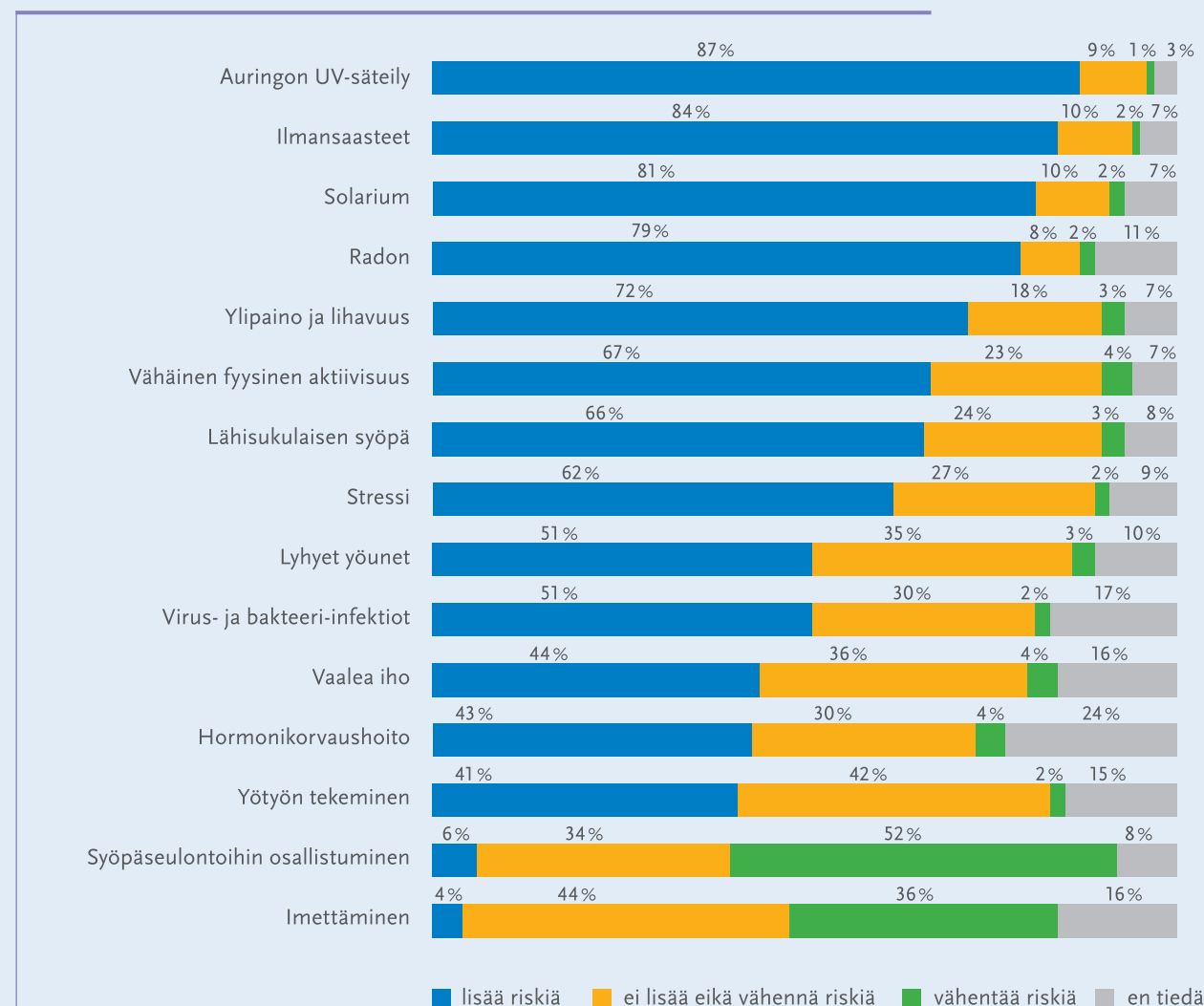
Miten seuraavat tekijät mielestäsi vaikuttavat yksilön riskiin sairastua syöpään?

Muut elintavat, ympäristön altisteet ja yksilölliset tekijät

- Annettuja tekijöitä arvioitaessa koettiin eniten syöpäriskiä lisääviksi auringon UV-säteily (87 %), ilmansaasteet (84 %), solarium (81 %) radon (79 %) ja ylipaino ja lihavuus (72 %), vähäinen fyysinen aktiivisuus (67 %) ja lähisukulaisen syöpä (66 %). Syöpäriskiä vähentäviksi tekijöiksi koettiin syöpäseulontoihin osallistuminen (52 %).
- Auringon UV-säteily on ihmisten mielestä selkeä syöpäriskin aiheuttaja. Lähes 90 prosenttia vastaajista uskoo UV-säteilyn lisäävän riskiä. Neljä viidesosaa vastaajista arvioi solariumin lisäävän syöpäriskiä.
- Ylipaino ja lihavuus koetaan riskitekijäksi kuten myös vähäinen fyysinen aktiivisuus nähdään lähes yhtä haitallisena. Silti noin viidennes ei pidä ylipainoa ja lihavuutta ja vähäistä fyysistä aktiivisuutta syöpäriskiin liittyvinä tekijöinä ja 7 prosenttia ei osaa vastata.
- Merkittävimpien ympäristötekijöiden (ilmansaasteet ja radon) vaikutus syöpäriskiin tunnustetaan, mutta useiden muiden tekijöiden (infektiot, hormonikorvaushoito, imettäminen) kohdalla arviot vaihtelevat.

Miten seuraavat tekijät mielestäsi vaikuttavat yksilön riskiin sairastua syöpään?

Vastausten tarkastelu taustamuuttujittain

Vastauksia tarkasteltiin myös sen suhteen, miten ne erosivat taustamuuttujien (sukupuoli, ikä, asuinalue, koulutus ja työmarkkina-asema) mukaan. Tarkasteluun valittiin väestötasolla keskeisimmät syövän sairastumisen riskiin yhdistetyt tekijät: tupakkatuotteet, alkoholi, ravitsemus (punainen liha, lihavalmisteet, hedelmät, marjat ja vihannekset, täysjyvätuotteet, makeutusaineet, lisäaineet), ylipaino ja lihavuus, vähäinen fyysinen aktiivisuus. Lisäksi mukana ovat nikotiinituotteet, joiden tutkimusnäyttö syöpäriskiin vaikuttavana tekijänä on vasta kertymässä.

Tupakka- ja nikotiinituotteet: vastaukset taustamuuttujittain

- Tupakka, nuuska ja passiivinen tupakointi nähtiin ilman merkittäviä eroja sekä miehissä että naisissa tekijöinä, jotka vaikuttavat riskiin saada syöpä. Sen sijaan naiset arvioivat sähkösavukkeet miehiä useammin syöpäriskiä lisääväksi tekijäksi.
- 25–34-vuotiaissa vastaajissa oli vähiten niitä, jotka arvioivat tupakan ja nuuskan syöpäriskiä lisäävinä tekijöinä. Samoin sähkösavukkeet arvioitiin harvemmin nuoremmissa ikäryhmissä syöpäriskiä lisäävinä.
- Uudellamaalla tupakka- ja nikotiinituotteet arvioitiin yleisesti harvemmin syöpäriskiä lisäävinä kuin muualla Suomessa, lukuun ottamatta sähkösavukkeita, joita Uudellamaalla suurempi osuus piti riskinä.
- Alimman koulutusryhmän vastaajissa ja opiskelijoissa oli vähiten henkilöitä, jotka uskoivat sähkösavukkeen käytön lisäävän syöpäriskiä.

Alkoholi ja ravitsemus: vastaukset taustamuuttujittain

- Miehistä pienempi osuus arvioi punaisen lihan ja lihavalmisteet syöpään sairastumisen riskiä lisäävinä, ja täysjyvän vähemmän suojaavana kuin naiset.
- Nuorimmissa 18–34-vuotiaissa vastaajissa oli vähiten niitä, jotka arvioivat alkoholin, punaisen lihan ja lihavalmisteiden käytön vaikuttavan riskiin sairastua syöpään, ja näkevät hyötyä hedelmistä, marjoista ja vihanneksista ja täysjyvätuotteista. Yli 35-vuotiaissa vastaajissa oli eniten niitä, jotka arvioivat alkoholin, punaisen lihan ja lihavalmisteiden käytön lisäävän riskiä, ja hedelmien, marjojen ja vihannesten ja täysjyvätuotteiden käytön vähentävän riskiä.
- Pohjois-, Itä- ja Länsi-Suomessa vastaajat useammin arvioivat hedelmien, marjojen ja vihannesten vähentävän riskiä verrattuna muuhun maahan. Uudellamaalla vastaajista pienempi osuus arvioi alkoholin, makeutusaineiden ja lisäaineiden lisäävän riskiä sairastua syöpään kuin muilla alueilla.
- Alimmin koulutetut arvioivat alkoholin, punaiseen lihan ja lihavalmisteet muita harvemmin syövän riskiä lisäävinä tekijöinä, sekä harvemmin hedelmien, marjojen ja kasvien sekä täysjyvätuotteiden käytön vähentävän riskiä.

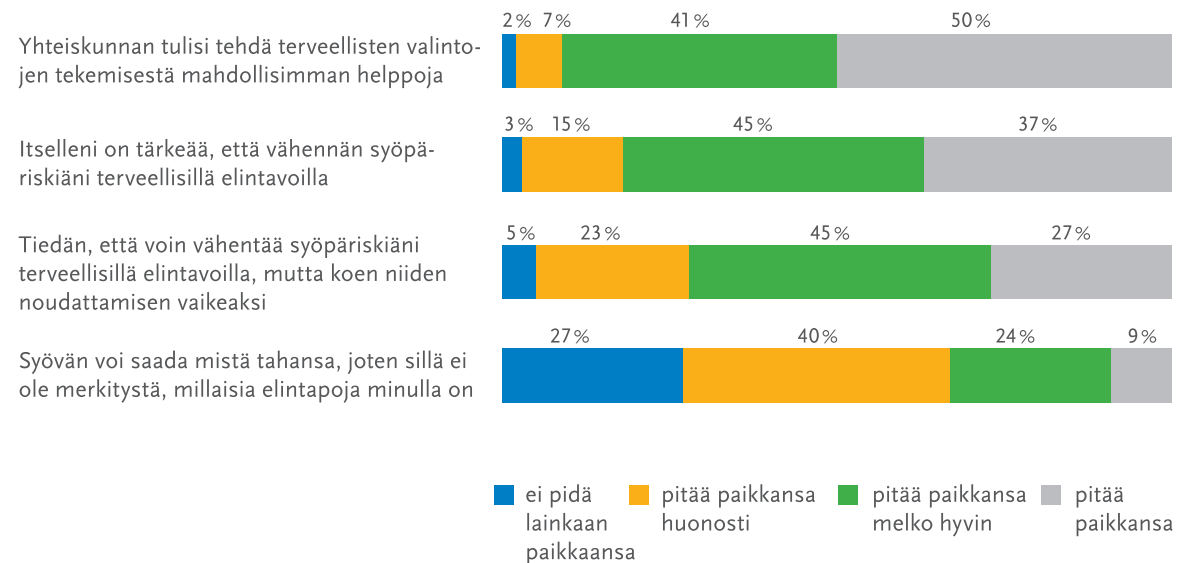
Ylipaino ja lihavuus, vähäinen fyysinen aktiivisuus: vastaukset taustamuuttujittain

- Naiset (73 %) ovat hieman miehiä (68 %) useammin sitä mieltä, että ylipaino ja lihavuus lisää riskiä sairastua syöpään, ja miehet (21 %) hieman naisia (15 %) useammin sitä mieltä, että ylipainolla ja lihavuudella ei ole vaikutusta.
- 34–45-vuotiaissa vastaajissa oli eniten niitä, jotka katsoivat vähäisen fyysisen aktiivisuuden, ja ylipainon ja lihavuuden lisäävän riskiä sairastua syöpään. Erityisesti vanhemmissa yli 45-vuotiaissa vastaajissa oli 26–28 prosenttia niitä, joiden mielestä vähäinen fyysinen aktiivisuus, ja ylipaino ja lihavuus ei lisää eikä vähennä syöpään sairastumisen riskiä, kun nuoremmassa ikäryhmissä näin arvioi 15–22 prosenttia.
- Työttömät, työssäkäyvät ja eläkeläiset arvioivat eniten ylipainon ja lihavuuden lisäävän riskiä sairastua syöpään.
- Asuinalue ja koulutustaso eivät vaikuttaneet vastaajien arvioihin vähäisen fyysisen aktiivisuuden ja ylipainon tai lihavuuden vaikutuksista.

Arvio elintapojen merkityksestä itselle syövän ehkäisyssä

- Vastaajien mielestä yhteiskunnan tulisi tehdä terveellisten valintojen tekemisestä mahdollisimman helppoa (41 % pitää paikkansa melko hyvin, 50 % pitää paikkansa).
- Suurin osa arvioi itselleen tärkeänä vähentää syöpäriskiä terveellisillä elämäntavoilla (45 % pitää paikkansa melko hyvin, 37 % pitää paikkansa), mutta lähes yhtä suuri osa ajattelee, että terveellisten elintapojen noudattaminen on vaikeaa (45 % pitää paikkansa melko hyvin, 27 % pitää paikkansa).
- Kolmannes kuitenkin ajattelee, että syövän voi saada mistä tahansa ja ettei elintavoilla olisi tällöin merkitystä.

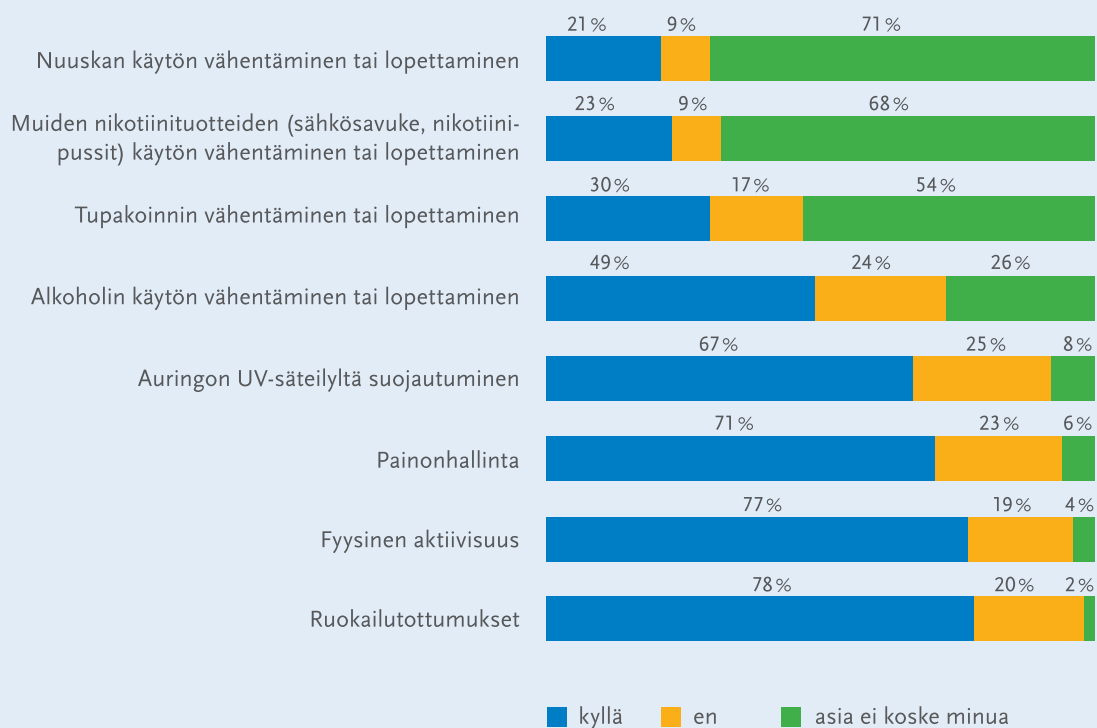
Miten suhtaudut seuraaviin väittämiin?

Huomion kiinnittäminen elintapoihin

- Useimmin vastaajat kiinnittävät tällä hetkellä elämässään huomiota ruokailutottumuksiin (78 %), fyysiseen aktiivisuuteen (77 %) ja painonhallintaan (71 %), sekä UV-säteilyltä suojautumiseen (67 %).
- Noin kaksi kolmasosaa tai hieman yli niistä, joita asia koskee, kiinnitti huomiota alkoholin, tupakoinnin, nuuskan ja muiden nikotiinituotteiden vähentämiseen tai lopettamiseen.

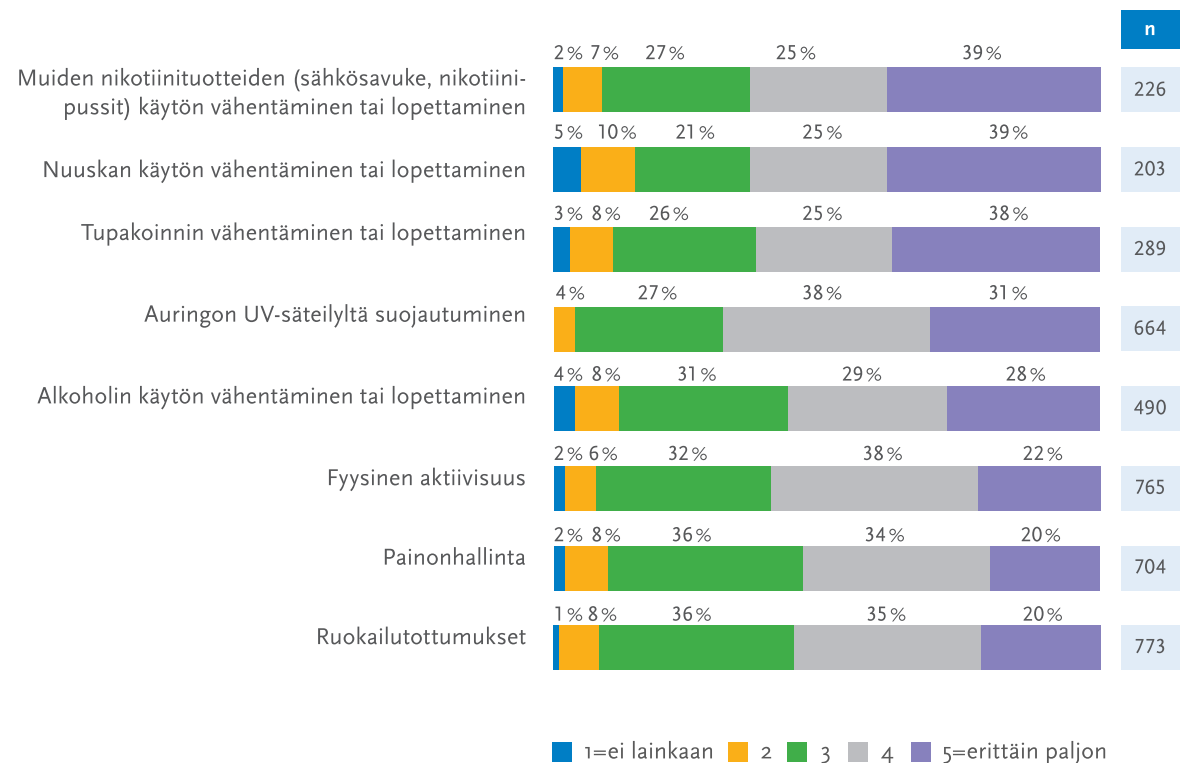
Kiinnitätkö tällä hetkellä elämässäsi huomiota seuraaviin asioihin?

Huomion kiinnittäminen elintapoihin syöpäriskin vähentämiseksi

- Vastausprosentti vaihteli tupakka- ja nikotiinituotteita koskeissa kysymyksissä 20–28 prosentin välillä, ja muissa kysymyksissä 49 prosentista (alkoholi) 77 prosenttiin (ruokailutottumukset)
- Nimenomaan syöpäriskin vähentämiseksi kiinnitetään eniten huomiota auringon UV-säteilyltä suojautumiseen sekä tupakka- ja nikotiinituotteiden käytön vähentämiseen tai lopettamiseen.
- Nimenomaan syöpäriskin vähentämiseksi vähiten huomiota kiinnitetään fyysiseen aktiivisuuteen, alkoholin käytön vähentämiseen tai lopettamiseen, painonhallintaan ja ruokailutottumuksiin.

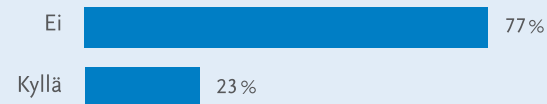
Jos kyllä, kuinka paljon kiinnität huomiota seuraaviin asioihin syöpäriskin vähentämiseksi?

Terveydenhuoltoon hakeutuminen mahdollisten syöpäoireiden vuoksi

- Lähes neljännes vastaajista on välttänyt terveydenhuoltoon hakeutumista.
- Pelkoa hoitoon hakeutumisesta esiintyi erityisesti nuoremmilla vastaajilla, sekä Etelä-Suomen ja Uudenmaan alueilla. Sukupuolten välinen ero vastauksissa oli pieni.

Oletko välttänyt hakeutumista terveydenhuoltoon oireiden vuoksi, jotka voisivat olla syöpää?

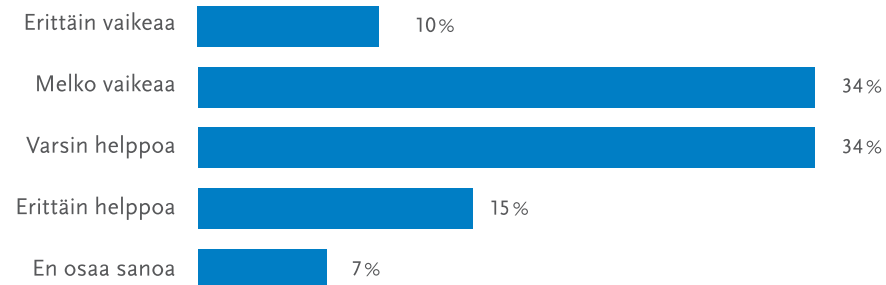
	Etelä-Suomi	Uusimaa	Länsi-Suomi	Pohjois- ja Itä-Suomi
Ei	70 %	70 %	82 %	86 %
Kyllä	30 %	30 %	18 %	14 %

	18–24	25–34	35–44	45–54	55–65	65–
Ei	74 %	64 %	72 %	82 %	84 %	90 %
Kyllä	26 %	36 %	28 %	18 %	16 %	10 %

Kokemus lääkärin vastaanotolle pääsystä

- Vastaajista 44 prosenttia koki lääkäriin pääsyn melko tai erittäin vaikeaksi ja 49 % varsin helpoksi tai erittäin helpoksi.
- Vastaajien taustatiedoilla ei ollut merkittävää vaikutusta jakaumiin.
- Vastaajat, jotka olivat vältäneet hakeutumista terveydenhuoltoon oireiden vuoksi, jotka voisivat olla syöpää, kokivat hieman useammin lääkärin vastaanotolle pääsyn olevan vaikeaa.

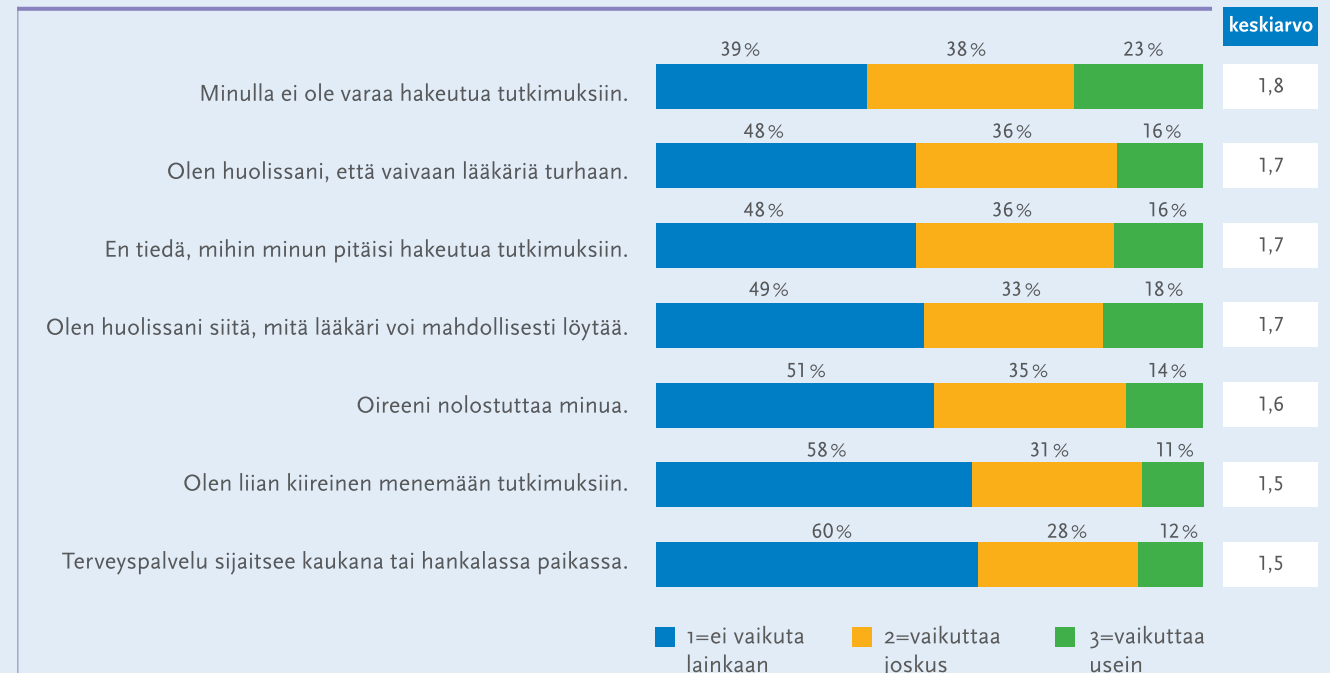
Kuinka helpoksi koet lääkärin vastaanotolle pääsyn, jos sinulla on mielestäsi huolestuttavia oireita?

Syitä viivyttelelle tutkimuksiin hakeutumisessa

- Se, että ei ole varaa hakeutua tutkimuksiin (vaikuttaa joskus tai vaikuttaa usein 61 %) ja pelko löydöksistä (vaikuttaa joskus tai vaikuttaa usein 51 %), huolestutti useimmin terveydenhuoltoon hakeutumisessa.
- Vähiten arvioitiin vaikuttavan sen, että on liian kiireinen menemään tutkimuksiin (vaikuttaa joskus tai vaikuttaa usein 42 %) tai terveyspalveluiden sijainti kaukana tai hankalassa paikassa (vaikuttaa joskus tai vaikuttaa usein 40 %).

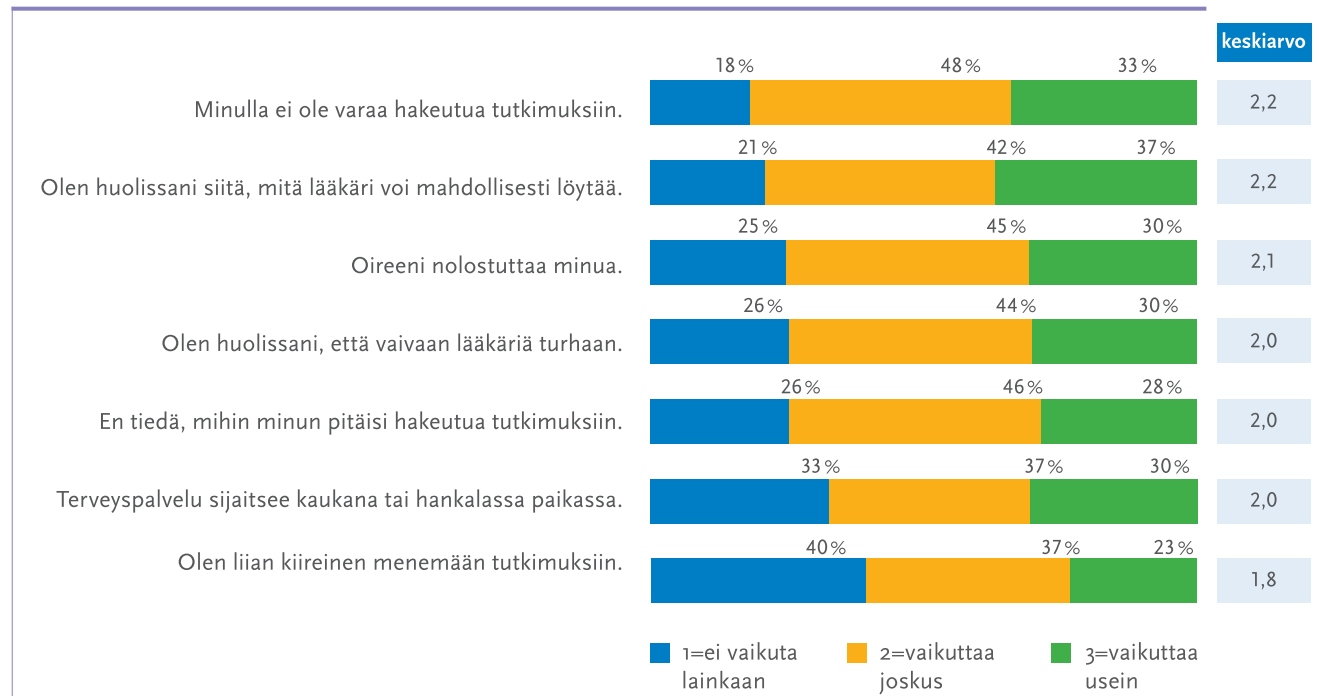
Joskus ihmiset välttävät hakeutumasta tutkimuksiin, vaikka heillä olisi huolestuttavia oireita. Alla on lueteltu muutamia viivyttelyn syitä. Miten koet näiden syiden vaikuttavan omaan hakeutumiseesi terveydenhuoltoon?

Tutkimuksiin hakeutumista välttäneiden syitä viivyttelylle

- Tällä sivulla on esitetty jakauma niiden vastaajien osalta, jotka ovat kertoneet välttäneensä hakeutumista terveydenhuoltoon oireiden vuoksi, jotka voisivat olla syöpää.
- Vastaajilla, jotka kertoivat välttäneensä hakeutumista terveydenhuoltoon oireiden vuoksi, jotka voisivat olla syöpää, korostui erityisesti huoli löydöksistä (vaikuttaa usein 37 % tai vaikuttaa joskus 42 %), samoin se, ettei ole varaa hakeutua tutkimuksiin (vaikuttaa usein 33 % tai vaikuttaa joskus 48 %).
- Vähiten on vaikutusta sillä, että on liian kiireinen menemään tutkimuksiin (vaikuttaa usein 23 % tai vaikuttaa joskus 37 %).

Joskus ihmiset välttävät hakeutumasta tutkimuksiin, vaikka heillä olisi huolestuttavia oireita. Alla on lueteltu muutamia viivyttelyn syitä. Miten koet näiden syiden vaikuttavan omaan hakeutumiseesi terveydenhuoltoon?

Lähteet

Ferlay J, Laversanne M, Ervik M, Lam F, Colombet M, Mery L, et al. 2024. Global Cancer Observatory: Cancer Tomorrow (version 1.1). Lyon, France: International Agency for Research on Cancer.

Tran KB, Lang JJ, Compton K, Xu R, Acheson AR, Henrikson HJ, et al. The global burden of cancer attributable to risk factors, 2010–19: a systematic analysis for the Global Burden of Disease Study 2019. Lancet. 2022;400(10352):563–91. [https://doi.org/10.1016/S0140-6736\(22\)01438-6](https://doi.org/10.1016/S0140-6736(22)01438-6).

Seppä K, Lappi-Heikkinen S, Johansson S, Malila N, Pitkäniemi J. Syöpä 2023. Tilastoraportti Suomen syöpätilanteesta. Suomen Syöpäyhdistys, Helsinki 2025.

Seppä K, Heikkinen S, Ryyänänen H, Albanes D, Eriksson JG, Härkänen T, et al. METCA Study Every tenth malignant solid tumor attributed to overweight and alcohol consumption: a population-based cohort study. GroupEur J Cancer. 2024; 198: 113502. doi:10.1016/j.ejca.2023.113502.

WHO. IARC. European Code Against Cancer, 5th edition (ECAC5). 2025. [European Code Against Cancer | 14 ways to prevent cancer](#).

Syöpäjärjestöt

Mäkelänkatu 2, Helsinki
puh. 09 135 331
www.syopajarjestot.fi